

گزارش موردی: بهبود علائم بالینی خانم باردار مبتلا به کوید ۱۹ با داروی گیاهی ترمینو وان

نویسندگان:

علیرضا هاشمی شیری^۱، نوید کلانی^{۲*}، محمد مظاهر بوجانی^۳

- ۱- دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران
 ۲- مرکز تحقیقات مولفه های اجتماعی نظام سلامت، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران
 ۳- کارشناس بیوانفورماتیک، دانشگاه دی پاتیل هند، دانشکده مومبائی، هند

Pars Journal of Medical Sciences, Vol.19, No.1, Spring 2021

چکیده:

مقدمه: بیماری کووید ۱۹ یک بیماری عفونی به شدت مسری است که توسط یک ویروس کرونای جدید ایجاد می شود. از گروه های در معرض خطر این بیماری می توان زنان باردار را نام برد که با توجه به شیوع این بیماری احتمال ابتلای این گروه از افراد زیاد است. مطالعه حاضر به بررسی بهبود علائم بالینی خانم باردار مبتلا به کوید ۱۹ با داروی گیاهی ترمینو وان پرداخته است.

معرفی بیمار: بیمار خانمی ۴۰ ساله و باردار با شکایت از تب، سرفه خشک، تنگی نفس، گلو درد، آب ریزش بینی، بدن درد و از دست دادن کامل حس بویایی به متخصص داخلی در شهرستان لامرد مراجعه می کند. این بیمار دور روز پس از مصرف داروهای پیشنهادی پزشک و عدم نتیجه گیری، از ادامه درمان با طب نوین منصرف شده و به استفاده از داروهای گیاهی زیر نظر پزشک طب سنتی روی می آورد.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد ترکیب داروی گیاهی ترمینو وان می تواند باعث بهبودی علائم بالینی بیمار شود. به گفته بیمار این داروی گیاهی بیشترین تاثیر را در بهبود سرفه، گلودرد و تنگی نفس داشته است.

Pars J Med Sci 2021;19(1):69-73

واژگان کلیدی: کرونا، کووید ۱۹، ترمینو وان، هلیله سیاه، مصطکی، شکر سرخ

مقدمه:

دست دادن کامل حس بویایی، به متخصص داخلی در شهرستان لامرد مراجعه می کند. در شرح حال بدو ورود، بیمار سابقه سندروم روده تحریک پذیر و دیابت بارداری و همچنین مسافرت را ذکر می کند. علائم حیاتی بیمار در بدو ورود: دمای ۳۸/۱، ضربان قلب ۹۰، ریت تنفسی ۱۸، فشار خون ۱۲۰/۸۰ و سطح اکسیژن خون ۹۰ بود.

پزشک با توجه به استرس و علائم بیمار درخواست آزمایش کووید نمی دهد و برای وی داروی آزیترومایسین، لوراتادین و استامینوفن تجویز می کند. لازم به ذکر است با توجه به این که بیمار در فصل تابستان مراجعه کرده است و سرماخوردگی در این فصل شایع نیست، علائم بیمار به عنوان علائم کرونا تلقی شد.

بیماری کووید ۱۹ یک بیماری عفونی به شدت مسری است که توسط یک ویروس کرونای جدید ایجاد می شود و می تواند از انسان به انسان از طریق تماس نزدیک منتقل شود [۱-۳]. اکثر افراد آلوده به ویروس کرونا علائمی از جمله تب، مشکل دستگاه تنفسی فوقانی (سرفه، گلودرد و...)، تنگی نفس و اسهال را بروز می دهند و در بعضی دیگر در مجموع بدون علامت است. گاهی اوقات این ویروس می تواند منجر به ذات الریه، نارسایی چند عضو و در نهایت مرگ نیز بشود [۴-۶].

معرفی بیمار:

بیمار خانمی ۴۰ ساله حاملگی چهارم ۲۱ هفته با شکایت از تب، سرفه خشک، تنگی نفس، گلودرد، آب ریزش بینی، بدن درد و از

* نویسنده مسئول، نشانی: مرکز تحقیقات مولفه های اجتماعی نظام سلامت دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران.

پست الکترونیک: navidkalani@gmail.com

تلفن تماس: ۰۹۱۷۵۶۰۵۴۱۲

پذیرش: ۱۴۰۰/۶/۱۶

اصلاح: ۱۴۰۰/۰۲/۲۹

دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۲۷

داشتن مولکول‌هایی همچون مولکول انتراکوینون دارای خاصیت ضد ویروس، ضدقارچ و ضدباکتریایی است [۱۶-۱۸]. گزارش شده است که هلیله سیاه یک عامل ضد باکتریایی مؤثر در برابر طیف گسترده‌ای از باکتری‌های گرم مثبت و گرم منفی است [۲۲-۱۹]. فعالیت ضدویروسی آن علیه آنفلوآنزای خوک نوع A، HSV-1، HIV-1 در مطالعات متعددی بیان شده است [۲۳-۲۵]. عصاره هلیله سیاه در مهار تقسیم سایتومگالوویروس مؤثر واقع شده و در افراد با نقص سیستم ایمنی مفید است [۲۶]. تاثیر استفاده از هلیله سیاه در آزمایشگاه نشان داده است. این گیاه باعث نابودی ویروس‌های Respiratory syncytial که مشکلات تنفسی و علائم سرماخوردگی ایجاد می‌کند، Hepatitis C، Herpes simplex و Dengue می‌شود [۲۷،۲۸].

مطالعات انجام شده در مورد شکر سرخ (Saccharum officinarum)، در محیط آزمایشگاهی و در داخل بدن فعالیت‌های دارویی گسترده‌ای از جمله فعالیت ضدقند خون، ضد التهاب، ضد فشار خون و فعالیت ضد سمیت کبدی از خود نشان داده است [۲۹-۳۱]. قند موجود در نیشکر (α -D-1,6 glucosyl chains in the glucans) باعث القای تولید اینترلوکین 2 و GM-CSF توسط سلول T می‌شود که به سبب آن میزان اینترلوکین 6 بالا رفته و نوتروفیل‌ها در خون محیطی افزایش می‌یابند. به دنبال این افزایش، سیستم ایمنی بدن تقویت می‌شود [۳۲].

مصطکی (*Pistacia lentiscus resina*)، به دلیل دارا بودن لینولول از ایجاد التهاب جلوگیری می‌کند [۳۳]. صمغ این گیاه با مهار تولید مواد ضد التهابی باعث بهبود یا کاهش چشمگیر علائم بیماری‌های خود ایمنی می‌شود [۳۴]. مطالعات حاکی از آن است که صمغ مصطکی از تولید مواد پیش التهابی مثل نیترواکساید و پرستوگلاندین ۲ (مهار آنزیم سیکلواکسیژناز ۲ در سطوح mRNA و پروتئین) جلوگیری می‌کند. از این رو گیاه مذکور به عنوان یک ماده ضد التهابی و آنتی اکسیدان خوب شناخته شده است [۳۵،۳۶]. در مطالعه پاپادا و همکاران در سال ۲۰۱۹ تاثیر استفاده از این گیاه روی بیماری التهابی روده سنجیده شد. نتایج نشان داد که این گیاه در حملات حاد بیماری کمک کننده بوده، اما از وقوع مجدد آن پیشگیری نمی‌کند [۳۷].

لازم به ذکر است بر اساس مطالعات انجام گرفته هیچ گونه عوارض گیاهی از گیاهان یاد شده بالا تاکنون گزارش نشده است [۳۸-۴۱].

نتیجه‌گیری:

نظر به شیوع بالای بیماری کرونا و پیامدهای جبران ناپذیر آن همچون کاهش طول عمر، فیبروز بافت ریه و نرخ بالای مرگ و میر در افراد به ویژه گروه پرخطر از یک سو و خصوصیات تایید

این بیمار دو روز پس از مصرف داروهای پیشنهادی پزشک داخلی و عدم بهبود علائم بالینی، از ادامه درمان با طب نوین صرف نظر کرده و به اصرار همسر خویش به استفاده از دارو گیاهی زیر نظر پزشک طب سنتی روی می‌آورد. داروی گیاهی مورد استفاده ترمینو وان بوده که متشکل از گیاهان هلیله ساه، مصطکی و شکر سرخ است. طبق دستور متخصص طب سنتی بیمار پنج شب متوالی موقع خواب یک قاشق مرباخوری بدون آب از داروی مذکور استفاده می‌کند. از شدت سرفه بیمار در شب اول مصرف ترمینو وان کم شده و روز بعد گلودرد، بدن درد و سردرد وی تا حد قابل توجهی خوب می‌شود. در نهایت روز ششم همه علائم اولیه به جز نداشتن حس بویایی به طور کامل درمان می‌شود. لازم به ذکر است بیمار از روز دوم مصرف ترمینو وان، داروهای پیشنهادی پزشک داخلی را خودسرانه قطع می‌کند.

بحث:

بیماری کووید ۱۹ که توسط سازمان بهداشت جهانی یک بیماری همه‌گیر اعلام شده است روی تعداد زیادی از مردم جهان تاثیر گذاشته و تقریباً در ۲۰۰ کشور ابتلا به آن گزارش شده است [۷]. همه افراد صرف نظر از سن و جنسیت در برابر این بیماری حساس هستند. در این بیماری، عفونت از طریق قطرات بزرگی که هنگام سرفه و عطسه توسط بیماران علامت دار ایجاد می‌شود، منتقل می‌شود. البته این مطلب بدین معنا نیست که افراد بدون علامت قدرت انتقال بیماری را ندارند [۸]. تشخیص افتراقی این بیماری شامل انواع عفونت‌های ویروسی تنفسی همچون آنفلوآنزا، پاراآنفلوآنزا، ویروس سنسیشیال تنفسی (RSV)، آدنو ویروس، و ویروس متاپنومو انسانی و عفونت‌های باکتریایی است. تفکیک کووید ۱۹ از این عفونت‌ها به صورت بالینی یا آزمایشات معمول امکان‌پذیر نیست [۹]. نوظهور بودن این بیماری در حال حاضر سبب شده تا واکنس قابل اطمینان و پروتکل درمانی ثابتی برای این بیماری طراحی و مشخص نشده باشد [۱۰،۱۱].

گیاهان دارویی از زمان ماقبل تاریخ برای درمان بیماری‌های مختلفی مورد استفاده قرار می‌گرفتند و درمان با داروهای گیاهی به عنوان بخش جدایی‌ناپذیر در بسیاری از فرهنگ‌ها در سراسر جهان همچنان باقی مانده است. اثرات جانبی و مقاومت در برابر داروهای مورد استفاده در حال حاضر منجر به افزایش تأکید بر استفاده از مواد گیاهی به عنوان منبع دارویی برای طیف گسترده‌ای از بیماری‌های انسانی شده است [۱۲،۱۳].

هلیله سیاه (*Terminalia chebula*)، به علت دارا بودن طیف وسیعی از ترکیبات بیولوژیکی فعال در طب سنتی در درمان بیماری‌های دستگاه تنفسی فوقانی، دستگاه گوارش و مجاری ادراری مورد استفاده قرار گرفته است [۱۴،۱۵]. این گیاه به خاطر

تقدیر و تشکر: از واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان پیمانه شهرستان جهرم بابت همکاری در اجرای این مطالعه سپاسگزاری می شود.

تضاد منافع: نویسندگان این مطالعه هیچگونه تضاد منافی را ذکر نکردند.

شده ترکیب پیشنهادی از سوی دیگر، به نظر می رسد داروی گیاهی ترمینو وان می تواند برای بیماران مبتلا به کرونا کمک کننده باشد و در مواردی که بیماری شدید نباشد، شانس افزایش شدت بیماری و به اصطلاح طوفان سایتوکینی آن را به حداقل برساند.

References:

- Cohen J, Normile D. New SARS-like virus in China triggers alarm. American Association for the Advancement of Science; 2020.
- Zhu N, Zhang D, Wang W, Li X, Yang B, Song J, et al. A novel coronavirus from patients with pneumonia in China, 2019. *New England Journal of Medicine*. 2020.
- Li Q, Guan X, Wu P, Wang X, Zhou L, Tong Y, et al. Early transmission dynamics in Wuhan, China, of novel coronavirus-infected pneumonia. *New England Journal of Medicine*. 2020.
- Guan, W.J.; Ni, Z.Y.; Hu, Y.; Liang, W.H.; Ou, C.Q.; He, J.X.; Liu, L.; Shan, H.; Lei, C.L.; Hui, D.S.C.; et al. Clinical Characteristics of Coronavirus Disease 2019 in China. *N. Engl. J. Med*. 2020.
- Bai, Y.; Yao, L.; Wei, T.; Tian, F.; Jin, D.Y.; Chen, L.; Wang, M. Presumed Asymptomatic Carrier Transmission of COVID-19. *JAMA* 2020.
- Chen, N.; Zhou, M.; Dong, X.; Qu, J.; Gong, F.; Han, Y.; Qiu, Y.; Wang, J.; Liu, Y.; Wei, Y.; et al. Epidemiological and clinical characteristics of 99 cases of 2019 novel coronavirus pneumonia in Wuhan, China: A descriptive study. *Lancet* 2020, 395, 507–513.
- M. Zheng, Y. Gao, G. Wang, G. Song, S. Liu, D. Sun, Y. Xu, Z. Tian, Functional exhaustion of antiviral lymphocytes in COVID-19 patients, *Cell Mol Immunol*. (2020), <https://doi.org/10.1038/s41423-020-0402-2>.
- Rothe C, Schunk M, Sothmann P, et al. Transmission of 2019- nCoV infection from an asymptomatic contact in Germany. *N Engl J Med*. 2020. <https://doi.org/10.1056/NEJMc2001468>
- Jin YH, Cai L, Cheng ZS, et al. A rapid advice guideline for the diagnosis and treatment of 2019 novel coronavirus [2019-nCoV] infected pneumonia [standard version]. *Mil Med Res*. 2020; 7:4.
- Wang D, Hu B, Hu C, Zhu F, Liu X, Zhang J, et al. Clinical characteristics of 138 hospitalized patients with 2019 novel coronavirus-infected pneumonia in Wuhan, China. *Jama*. 2020.
- Huang C, Wang Y, Li X, Ren L, Zhao J, Hu Y, et al. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *The Lancet*. 2020;395(10223):497-506.
- Petrovska BB. Historical review of medicinal plants' usage. *Pharmacognosy reviews*. 2012;6(11):1.
- Eshwarappa RSB, Iyer S, Subaramaiha SR, Richard SA, Dhananjaya BL. Antioxidant activities of *Ficus glomerata* (moraceae) leaf gall extracts. *Pharmacognosy research*. 2015;7(1):114.
- Saleem A, Husheem M, Härkönen P, Pihlaja K. Inhibition of cancer cell growth by crude extract and the phenolics of *Terminalia chebula* retz. fruit. *Journal of Ethnopharmacology*. 2002;81(3):327-36.
- Belapurkar P, Goyal P, Tiwari-Barua P. Immunomodulatory effects of triphala and its individual constituents: a review. *Indian journal of pharmaceutical sciences*. 2014;76(6):467.
- Gupta PC. Biological and pharmacological properties of *Terminalia chebula* Retz.(Haritaki)-An overview. *Int J pharm pharm Sci*. 2012;4(Suppl 3):62-8.
- Jokar A, Masoomi F, Sadeghpour O, Nassiri-Toosi M, Hamed S. Potential therapeutic applications for *Terminalia chebula* in Iranian traditional medicine. *Journal of Traditional Chinese Medicine*. 2016;36(2):250-4.
- Vonshak A, Barazani O, Sathiyamoorthy P, Shalev R, Vardy D, Golan- Goldhirsh AJPRAJIDtP, et al. Screening South Indian medicinal plants for antifungal activity against cutaneous pathogens. 2003;17(9):1123-5.
- Malekzadeh F, Ehsanifar H, Shahamat M, Levin M, Colwell R. Antibacterial activity of black myrobalan (*Terminalia chebula* Retz) against *Helicobacter pylori*. *International journal of antimicrobial agents*. 2001;18(1):85-8.
- Ghosh A, Das BK, Roy A, Mandal B, Chandra G. Antibacterial activity of some medicinal plant extracts. *Journal of natural medicines*. 2008;62(2):259-62.
- Kannan P, Ramadevi S, Hopper W. Antibacterial activity of *Terminalia chebula* fruit extract. *African Journal of Microbiology Research*. 2009;3(4):180-184.
- Nagar S, Belapurkar P, Barua PT, Goyal P. Antimicrobial and phytochemical analysis of *Triphala* and comparison with its individual constituents. *Natl J Life Sci*. 2011;8:101-3.
- Ma H, Diao Y, Zhao D, Li K, Kang T. A new alternative to treat swine influenza A virus infection: extracts from *Terminalia chebula* Retz. *Afr J Microbiol Res*. 2010;4(6):497-9.
- Yukawa TA, Kurokawa M, Sato H, Yoshida Y, Kageyama S, Hasegawa T, et al. Prophylactic treatment of cytomegalovirus infection with traditional herbs. *Antiviral research*. 1996;32(2):63-70.
- Kim TG, Kang SY, Jung KK, Kang JH, Lee E, Han HM, et al. Antiviral activities of extracts isolated from *Terminalis chebula* Retz., *Sanguisorba officinalis* L., *Rubus coreanus* Miq. and *Rheum palmatum* L. against

- hepatitis B virus. *Phytotherapy research*. 2001;15(8):718-20.
26. Yukawa TA, Kurokawa M, Sato H, Yoshida Y, Kageyama S, Hasegawa T, et al. Prophylactic treatment of cytomegalovirus infection with traditional herbs. 1996;32(2):63-70.
 27. Ahn M-J, Kim CY, Lee JS, Kim TG, Kim SH, Lee C-K, et al. Inhibition of HIV-1 integrase by galloyl glucoses from *Terminalia chebula* and flavonol glycoside gallates from *Euphorbia pekinensis*. *Planta Medica*. 2002;68(05):457-9.
 28. Lin L-T, Chen T-Y, Lin S-C, Chung C-Y, Lin T-C, Wang G-H, et al. Broad-spectrum antiviral activity of chebulagic acid and punicalagin against viruses that use glycosaminoglycans for entry. *BMC microbiology*. 2013;13(1):187.
 29. Arruzazabala MdL, Carbajal D, Mas R, Molina V, Valdes S, Laguna A. Cholesterol-lowering effects of policosanol in rabbits. *Biological research*. 1994;27(3-4):205-8.
 30. Ledon N, Casaco A, Rodriguez V, Cruz J, Gonzalez R, Tolon Z, et al. Anti-inflammatory and analgesic effects of a mixture of fatty acids isolated and purified from sugar cane wax oil. *Planta medica*. 2003;69(04):367-9.
 31. Jin Y, Liang H, Cao C, Wang Z, Shu R, Li X. Immunological activity of bagasse polysaccharides (author's transl). *Zhongguo yao li xue bao= Acta pharmacologica Sinica*. 1981;2(4):269.
 32. Sakai Y, Sato M, Funami Y, Ishiyama A, Hokari R, Iwatsuki M, et al. Peyer's patch-immunomodulating glucans from sugar cane enhance protective immunity through stimulation of the hemopoietic system. *Int J Biol Macromol*. 2019;124:505-14.
 ۳۳. Dabos KJ, Sfika E, Vlatta LJ, Giannikopoulos G. The effect of mastic gum on *Helicobacter pylori*: a randomized pilot study. *Phytotherapy research*. 2010;17(3-4):296-9.
 34. Dimas KS, Pantazis P, Ramanujam R. Chios mastic gum: a plant-produced resin exhibiting numerous diverse pharmaceutical and biomedical properties. *in vivo*. 2012;26(5):777-85.
 35. Mahmoudi M, Ebrahimzadeh M, Nabavi S, Hafezi S, Nabavi S, Eslami SJERMPS. Antiinflammatory and antioxidant activities of gum mastic. 2010;14(9):765-9.
 36. Zhou L, Satoh K, Takahashi K, Watanabe S, Nakamura W, Maki J, et al. Re-evaluation of anti-inflammatory activity of mastic using activated macrophages. 2009;23(4):583. ۹-
 37. Papada E, Amerikanou C, Torović L, Kalogeropoulos N, Tzavara C, Forbes A, et al. Plasma free amino acid profile in quiescent Inflammatory Bowel Disease patients orally administered with Mastiha (*Pistacia lentiscus*); a randomised clinical trial. *Phytotherapy research*. 2019;56:40-7.
 38. Lopez H, Habowski S, Sandrock J, Raub B, Kedia A, Bruno E, et al. Effects of dietary supplementation with a standardized aqueous extract of *Terminalia chebula* fruit (AyuFlex®) on joint mobility, comfort, and functional capacity in healthy overweight subjects: a randomized placebo-controlled clinical trial. *BMC complementary and alternative medicine*. 2017;17(1):475.
 39. Papada E, Gioxari A, Amerikanou C, Forbes A, Tzavara C, Smyrnioudis I, et al. Regulation of faecal biomarkers in inflammatory bowel disease patients treated with oral mastiha (*Pistacia lentiscus*) supplement: A double-blind and placebo-controlled randomised trial. *Phytotherapy research*. 2019;33(2):360-9.
 40. Papada E, Forbes A, Amerikanou C, Torović L, Kalogeropoulos N, Tzavara C, et al. Antioxidative efficacy of a *Pistacia lentiscus* supplement and its effect on the plasma amino acid profile in Inflammatory Bowel Disease: A randomised, double-blind, placebo-controlled trial. *Nutrients*. 2018;10(11):1779.
 41. Gouni-Berthold I, Berthold HK. Policosanol: clinical pharmacology and therapeutic significance of a new lipid-lowering agent. *American heart journal*. 2002;143(2):356-65.

Case report: Improving the clinical symptoms of a pregnant woman with Covid 19 with the herbal medicine Termino One

Alireza Hashemi Shiri¹, Navid Kalani², Mohammad Mazaher Bojani³

Received: 2021.05.17

Revised: 2021.05.19

Accepted: 2021.09.07

1. Student research committee, Jahrom University of medical sciences, Jahrom, Iran.
2. Research Center for Noncommunicable Diseases, Jahrom University of Medical Sciences, Jahrom, Iran
3. BSc in Bioinformatics, De Patil University of India, Mumbai School, India.

Pars Journal of Medical Sciences, Vol.19, No.1, Spring 2021

Pars J Med Sci 2021;19(1):69-73

Abstract:

Introduction:

Covid-19 is a highly contagious infectious disease caused by a new coronavirus. Pregnant women are among the groups at risk of this disease. Due to the prevalence of this disease, pregnant women are more likely to be infected. This study evaluates the improvement of clinical symptoms in pregnant women with Covid 19 with the herbal medicine Termino One.

Case Report:

The patient is a 40-year-old pregnant woman with a complaint of fever, dry cough, shortness of breath, sore throat, runny nose, body aches and complete loss of sense of smell, referred to an internal medicine specialist in Lamerd. This patient, after taking the drugs recommended by the relevant doctor and not concluding, refuses to continue treatment with modern medicine and starts using herbal medicines under the supervision of a traditional medicine doctor.

Conclusion:

The results of this study showed that the combination of herbs of Termino One herbal medicine could improve the patient's clinical symptoms. According to the patient, this herbal medicine has had the greatest effect in improving cough, sore throat and shortness of breath.

Keywords: Corona, Covid 19, Termino One, Black Hawthorn, Chewing Gum, Red Sugar